

פיצויי מלחמת חרבות ברזל: גם רואי חשבון זכאים לפיצוי הכותבת: רו"ח רונית בר - ארצי, חיבה, כהן פתרונות מיסוי בע"מ

ביום 24.4.2025 התקבלה החלטת ועדת ערר לענייני קורונה וחרבות ברזל- מסלול ארצי, בערר שהגיש משרד רו"ח ולנשטין (ערר 1499-24 ולנשטין - חברת רואי חשבון, להלן: "העוררת"), בסיוע משרדנו, בדבר דחייה מצד קרן הפיצויים ברשות המיסים את תביעת העוררת לפיצוי חרבות ברזל לתקופת הזכאות נובמבר-דצמבר 2023 בהתאם לחוק התוכנית לסיוע כלכלי (הוראת שעה - חרבות ברזל), התשפ"ד - 2023 (להלן: "מסלול הסיוע"). ועדת הערר קיבלה את הערר במלואו ואישרה את הפיצוי שנתבע בתוספת הפרשי הצמדה, ריבית והחזר הוצאות.

לא נכביר במילים בדבר התנהלות קרן הפיצויים בטיפול בבקשת הפיצויים של העוררת ואופן ניהול ההשגה והערר. ועדת הערר אינה חוסכת שבטה.

מדובר במשרד רואי חשבון, שכמו משרדי רו"ח רבים, החל מיום 7.10.2023 חלק גדול מעובדיו גויסו למילואים ועבודת הביקורת במשרד שובשה בשל המלחמה. עקב כך, דוחות כספיים ואישיים שהיו אמורים להיחתם עד סוף דצמבר 2023 נדחו ועבודת הביקורת עליהם נעשתה רק במהלך שנת 2024 ואף מאוחר יותר. כתוצאה מכך, חלה ירידה חדה במחזורי ההכנסות בתקופת הזכאות נשוא הערר.

תביעת הפיצוי של העוררת נדחתה תחילה בטענה שיש לכלול במחזורי העוררת גם דמי ניהול המשולמים מהחברה לבעלי המניות, טענה שהופרכה הן בהשגה הן בערר. אולם טענה זו לא זכתה לכל התייחסות עניינית מקרן הפיצויים, ורק משוועדת הערר הבהירה כי כפי הנראה טענה זו מוטעית ותידחה על הסף (כיוון שיש לנטרל הכנסות אלו בחישוב הפיצוי בהתאם להגדרת "מחזור עסקאות" בחוק), החלו נציגי קרן הפיצויים לבחון "לעומק" את נתוני העוררת.

טענה חדשה של קרן הפיצויים שהועלתה רק לאחר הגשת הערר הינה, שלמרות ההסכמה על כך שהירידה בהכנסות העוררת בתקופת הזכאות הינה כתוצאה מהמלחמה, העוררת לא נפגעה, שכן ההכנסות שהיו אמורות להתקבל בתקופת הזכאות נדחו לתחילת שנת 2024. לעמדת הרשות, כיוון שמדובר במשרד רו"ח, הפועל מול לקוחות קבועים, וההכנסה מהביקורת בתיקים תתקבל כך או כך בעתיד, הרי לגישה, לא מדובר בהפסד הכנסות אלא בדחייתן בלבד. לפיכך, לעוררת לא נגרמו נזקים כתוצאה מהמלחמה והיא אינה זכאית לפיצוי. כידוע, טענות דומות הושמעו בתביעות של משרדי רו"ח באופן סיסטמתי.

ועדת הערר בהחלטתה דוחה את טענות קרן הפיצויים מכל וכל, מקבלת את הערר במלואו וקובעת קביעות חשובות לעניין מסלול הסיוע:

- ועדת הערר דוחה את הטענה כי לא די בהוכחת ירידת מחזורים עקב המלחמה וכי יש להוכיח שנגרם "נזק" כתוצאה מהמלחמה.

הועדה קובעת כי, גם בהנחה שרשות המיסים מציגה ממצאים המעמידים בספק את קיום הקשר הסיבתי, ונטל הוכחת הקשר הסיבתי עובר לניזוק, כי אז, במסלול הסיוע, לא נדרשת מהניזוק הוכחת "נזק" כתוצאה מהמלחמה, אלא די בהוכחת ירידת מחזורים בלבד כתוצאה מהמלחמה (בענייננו, ההבדל נובע מהטענה של קרן הפיצויים כי דחיית הכנסות אינה מהווה אובדן הכנסות ולכן, כביכול, לא נגרם נזק).

כאן המקום לציין כי קרן הפיצויים טענה במקביל טענות של דחייה במתן שירותי הביקורת וטענות של דחייה בגביית ההכנסות כתוצאה מהמלחמה (כלומר טענה ששירותי הנהלת החשבונות והביקורת אמנם ניתנו אולם הגבייה נדחתה כתוצאה מהמלחמה).

ועדת הערר אינה מבחינה ביניהם וקובעת שבמידה והירידה במחזור העסקאות נבעה כתוצאה מהמלחמה, יש בכך כדי לקיים את הקשר הסיבתי (לדעתנו, גם מעצם דחית ההכנסות נגרם נזק).

בלשון ועדת הערר (ראו פסקאות 29 עד 31):

"... לשון החוק בהקשר זה היא ברורה: את הקשר הסיבתי יש להראות ביחס ל"ירידה במחזור העסקאות", ואין צורך להוכיח את דבר קיומו של נזק."

ואכן, הפיצוי במסלול הסיוע נועד לסייע לעסקים שסבלו מירידת מחזורים ונאלצו לממן את הוצאות השכר וההוצאות הקבועות שלהם (ואינו מפצה על אובדן הכנסות) ונועד לשמור על עסקים מקריסה עקב המלחמה ולמנוע פיטורי עובדים.

- ועדת הערר קובעת קביעה חשובה נוספת: כי אין לדרוש מהניזוק להוכיח את סכום ההוצאות הקבועות שלו בפועל ואין להגביל את הפיצוי לסכום ההוצאות הקבועות (שם, פסקה 34):
"המחוקק לא התנה את הפיצוי בהוכחת קיומן של הוצאות קבועות, וקבע גם את גובה הפיצוי לפי אומדן של שיעור ההוצאות הקבועות הנורמטיבי.... החלטת המחוקק להתבסס על בחינת מחזורי ההכנסות בלבד היא בחירה מושכלת, שלא לרדת לרזולוציה של מאזן הרווח וההפסד." (ההדגשה אינה במקור א.ח.כ.)
עסקים רבים שתבעו פיצוי בהתאם לנוסחת מסלול הסיוע נדרשים גם היום, למרות נוסחו הבהיר של החוק והפסיקה, להגביל את סכום הפיצוי לסכום ההוצאות הקבועות הפרטני של העסק.
נציין כי הפסיקה (בית המשפט העליון ברע"א 5033/23- קבוצת אינטלקט הפקה והוצאה לאור בע"מ נ' מדינת ישראל- מנהל מס רכוש וקרן פיצויים) קובעת כי ניתן לסטות מהנוסחה במקרים חריגים וקיצוניים בלבד.
חשוב לציין כי בימים אלו הגישה רשות המיסים ערעור לביהמ"ש המחוזי על החלטת ועדת הערר זו, בו מבקשת רשות המיסים מבית המשפט להשיב את ההליך לטיפול בשלב ההשגה ולבטל את החלטת ועדת הערר.
עו"ד אמנון סמרה ייצג בערר את משרד ולנשטין, בסיוע משרדנו.